

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 8. ARAÇ TEKNİĞİ VE BAKIMI

ETKİNLİK: 8.4. ARIZALANAN ARAÇLARDA SÜRÜCÜ DAVRANIŞLARI

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 8: Araç Tekniği ve Bakımı öğretim modülü
Faaliyet adı	Etkinlik 4: Arızalanan araçlarda sürücü davranışları, (Etkinlik 8.4)
Faaliyet özeti	Bu etkinlikte, arızalanan araçlarda sürücü davranışlarını, arızalı araçlarda alınması gereken güvenlik tedbirlerini, arızalı aracın çekilmesi aşamasında sürücülerin yapması gereken işlemlerin anlatılması amaçlanmıştır.
Konular	Bu etkinlikte sürücülerin arıza durumlarında yapmaları gereken görev ve sorumluluklar aşağıdaki konu başlıkları ile ele alınmıştır. 8. Araç Tekniği ve Bakımı 8.4. Arızalanan araçlarda sürücü davranışları 8.4.1. Araç arızalarında çevre ve yol güvenliği: 8.4.2. Arızalı araçların çekilmesi: 8.4.3. Araçta olması gereken ekipmanlar
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu (Scenario of the Activity)

8. Araç Tekniği ve Bakımı

8.4. Arızalanan araçlarda sürücü davranışları

Resim 1: Tamir

Bu etkinlikte araçları arızalanan sürücülerin davranışlarını, sürücü ve yolcu emniyeti ve çevre emniyeti öğretilecektir. Buna göre öncelikle arıza durumunda hem kendi hem çevre emniyeti ile ilgili tedbirlerden alınması gerekmektedir. Öncelikle her sürücünün her zaman irtibata geçeceği bir tamircimi veya teknik servis firması ve usta kişilerin iletişim bilgileri sürücünün yanınızda bulunması veya bu kişilere kolaylıkla iletişim kurabilmesi önerilmektedir (Resim 1).

Sürücüler araç arızalanması durumunda aşağıdaki davranışları yapmaları gerekir.

- **Arıza anında sürücülerin yapması gerekenler**
- Aracın arıza tespiti yapılarak, motorun çalışmasına veya aracın hareket etmesine engel bir durum olup olmadığı tespit edilmelidir.
- Araç hareket edebiliyorsa, trafiği aksatmamak için aracı emniyet şeridine veya yolun en sağ şeride çekmeleri gerekir.
- Kontak kapatıp el freni çekilmelidir.
- Farlar söndürülmeli ancak dörtlü sinyal yani ikaz park farları yakılmalıdır.
- Aracın önüne ve arkasına en az 150 m uzaktan görülecek reflektörler konulmalıdır.
- Aracın frenlerinde arıza var ise tekerinin önüne ve arkasına takoz konulmalıdır.
- Güvenilir bir tamirci veya teknik servis firması ile irtibata geçerek, araç tamir için teknik servis çağırılmalıdır. Sürücünün yapabildiği kadar arızayı tespit ederek, ustaya veya servise tarif etmelidir.
- Aracın sigortası veya kasko firması ile irtibata geçilmesi varsa sigorta şirketinin yol yardımı hizmeti talep edilebilir.

8.4.1. Araç arızalarında çevre ve yol güvenliği:

Araçın trafikte hareket edemediği durumlarda sürücü hem kendisinin hem de diğer yol kullanıcılarının emniyetini sağlayacak tedbirler almalıdır. Trafiği kullanan diğer araçların araca çarpmamaları trafiği engelleyecek davranışlardan uzak durulmalı, arızalan aracın belirli bir uzaklıktan görüleceği mesafeye alınmalıdır. Örneğin virajlı bir yolda veya yokuşta bekleyen araçlar büyük risk oluştururlar. Mümkünse arızalı araç en az 150 m ilerden görülecek bir mesafeye alınmalıdır. Yoldan geçen diğer araçların bize ve diğer yolculara çarpmaması için güvenli alana geçilmesi sağlanmalıdır.

Resim 2: Araç arızası

Araçta duman veya yangın durumunda öncelikle sürücü ve tüm yolcuların araçtan çıkması için kapıların kilidini açıp kapıların açılması sağlanmalıdır. Duman motor alanından ön taraftan geliyorsa hemen kaput açılmamalı, araç motoru stop ettirdikten sonra, araç hemen terk edilerek, daha önce anlatılan güvenlik tedbirleri alınarak bir süre güvenli bir mesafede beklenmelidir. Sürücülerin yangın söndürme tüpü kullanma talimatını bilmeleri şarttır. Sürücüler hangi durumlarda ve hangi yangınlara müdahale edileceğini iyi bilmek zorundadır.

Yolcular ve diğer yol kullanıcıları araç başında beklemeden veya otoyola çıkmadan uygun ve güvenli bir alanda beklemeleri gerekir. Oto yolda sağ şeritte veya emniyet şeridinde bile olsa duran araç tehlikelidir. Araç içinde beklemek yolcuları riske atar. Mümkünse yolcuların bir mola yerine ulaşmaları sağlanmalıdır.

Gece arızalan araçlarda mümkün olduğu kadar aracın dörtlü sinyalleri sürekli yanmalı, sürücüler varsa el feneri ile tedbirleri alırken, örneğin reflektörleri koyarken ve araçtan yolcuları dışarı alırken diğer sürücüler uyarılmalıdır. Sürücüler daha net görünür olmaları için tedbirler almalı, varsa fosforlu yelek ya da açık renkli giysiler giymelidir. Araçta olması gereken acil durum ekipmanları kolay erişilebilir, çalışır ve kullanılabilir olması şarttır.

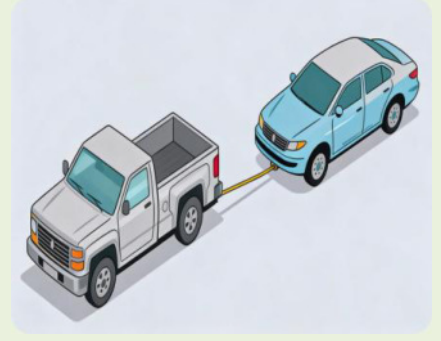
8.4.2. Arızalı araçların çekilmesi:

Resim 3: Oto Kurtarma

Araç arızası nedeniyle araçların uzun süre karayolunda beklemeleri tehlikeli ve zahmetli bir durumdur. Özellikle araç hareket edemiyor ise aracımızın en kısa zamanda çekilip tamir bakım yapılacak yere götürülmelidir. Aracın kurtarıcı araçlar ve araç çekmeye yetkili araçlarla yoldan çekilmesi ve tamir servisine alınması gerekir. Yetkili oto kurtarma servisi (oto kurtarıcı) sürücüye neler yapması gerektiğini söyleyecektir. Oto kurtarıcı aracın yüklendiği arızalı veya kazalı araç içinde seyahat edilemez. Oto kurtarıcının aracı, hangi tamir atölyesine veya teknik servise aracınızı götürdüğünden sürücü bilmeli ve emin olmalıdır.

Başka bir araç ile arızalı araç çekilecek ise bağlantı en fazla 5 m en az 2,5 m mesafe olmalıdır. Çeken aracın taşıması sınırından fazla ağır araç çekilemez. Çeken ve çekilen araçta yolcu veya yük taşınmaz, çeken ve çekilen araçların her ikisi de sürücü kontrolünde olması gerekir. Freni bozuk araçları çeken araçlar saatte 15 km/sa hızın üstünde sürülemez. Freni sağlam bile olsa çeken aracın hızı 20 km/sa hızı aşmamalıdır. Çekilen aracın sürücüsü kendisine güvenmiyor, daha önce çekilen araçta nasıl davranılacağı konusunda eğitim almamış ise çekilen araca binmemeli ve çekilen aracın sorumluluğunu almamalıdır.

Resim 4: Araç çekme

Resim 5: Çekme halatı

Aracın ışık donanımı bozursa, gündüz için aracın arkasına kırmızı yansıtıcı yani fosforlu reflektör veya 20x20 ebadında kırmızı bez konulması gerekir. Gece çekilecek ise varsa kırmızı ışık veya kırmızı yansıtıcı yani fosforlu reflektör konulması şarttır. Çekme halatının standartlara uygun olması, aracın çekme demiri yerinden bağlanmalı, bağlantı yerinden çıkmayacak şekilde araçların çekme aparatlarına sıkıca bağlanmış olması şarttır.

8.4.3. Araçta olması gereken ekipmanlar

Özellikle araç gösterge panelinde ve sürücü koltuğu bölgesinde araçla ilgili önemli birçok veriler alınabildiği bu eğitimde anlatıldı. Sürücülerin genel olarak araç kontrolleri önem derecesine göre yukarıda anlatılan sistemlerin kontrolü sayesinde büyük oranda tamamlanmış olacaktır. Bunlar dışında, aracın güvenli bir sürüşe hazır olması için gerekli ekipman, malzeme ve araçların araçlarda bulunması zorunludur.

Bunlar; **reflektörler, yedek lastik (stepne), krik, bijon anahtarı, el feneri, ilk yardım kiti, lastik pompası, tekerlek takozu, yangın söndürücü tüp ve çekme halatı** gibi ekipmanların araçta her zaman bulunması gerekir. Ayrıca periyodik bakımlarının yapılması; tamirci ve yetkili servis önerilerinin dikkate alınması son derece önemlidir.

Resim 6: Araçta bulunması gereken ekipmanlar

Trafik mevzuatına göre, eğer sürücü sağır ve dilsiz ise bu engel durumunu gösteren belirtici işaretin araçta bulunması gerekir. Bu kişiler için En az içte bir, dışta sağda ve solda iki adet bulunacak ve sürücünün ön görüş sahası dışındaki, kendisini ilgilendiren bütün trafik hareketlerini açıkça görmesini sağlayacak şekilde ve boyutlarda yapılmış ve yerleştirilmiş ilaveler olabilir. Aynaların yenine araçlarda kameralı sistemler de kullanılabilir.

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdaki şartların hazırlanması önerilmektedir.

- Kursiyerler tarafından anlaşılır, açık ve kısa soru metinleri hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile yalnız 1 doğru olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri yansıtmalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1- Hangisi sürücünün arıza anında yapması gerekenler doğru davranışlardan birisi değildir?

- A) Aracın dörtlü sinyallerini yakmak.
- B) Tamirci veya teknik servisi aramak
- C) Sigorta veya kasko firmasını aramak
- D) Aracı sola çekmek

2- Aracının fren sistemi doğru çalışmadığını tespit eden sürücü hangisini yapmalıdır?

- A. Aracın motoruna bakmalı, çalışıyorsa yoluna devam etmelidir.
- B. Araç lastikleri kontrol etmelidir
- C. Aracını sağa çekmeli ve ön ve arka tekerlere takoz koyarak, servis beklemelidir.
- D. Asla el freni kullanmamalıdır

3- Aracın çalışmadığı ve hareket etmediği bir durumda sürücünün yapması gereken en doğru davranış hangisidir?

- A. Aracı başka bir araçla çekmek
- B. Oto kurtarıcı veya yol yardımı çağırarak
- C. Lastikleri değiştirmek,
- D. Aracı terk ederek, en yakın mola yerinde beklemek

4- Gece vaktinde ışıkları ve aydınlatma sistemi çalışmayan bir arızalı bir araç için alınması hangisi güvenlik tedbirlerinden birisi değildir?

- A. En az 150 m uzaktan görülecek reflektörler koymak
- B. Aracı emniyet şeridine çekmek
- C. Yol yardımı çağırmak
- D. Korna çalmak

5- Aşağıdakilerden hangisi bir araçta bulunması gereken ekipmanlardan birisi değildir?

- A. Kriko
- B. Navigasyon
- C. Stepne
- D. İlk yardım kiti

CEVAPLAR

1-D / 2-C / 3-B / 4-D / 5-B / her soru 20 puan toplam 100 puan.

Öz değerlendirme

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1'den 5'e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Araç arızası anında yapılması gerekenleri biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
2. Dörtlü sinyalin ne zaman kullanılacağını anladım	☐	☐	☐	☐	☐
3. Oto kurtarma ve yol yardımı nasıl yapılır biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
4. Araçta bulunması gereken ekipman ve malzemeleri biliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
5. Araç çekme kurallarını anladım.	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.